

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 253/2023-48

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu Jany Baricovej a sudcov Rastislava Kaššáka a Miloša Maďara (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] právne zastúpeného JANÍČEK LEGAL, s. r. o., advokátska kancelária, Kominárska 2, Bratislava, v mene ktorej koná advokát a konateľ JUDr. Vladimír Janíček, LL.M., proti rozsudku Krajského súdu v Žiline č. k. 13Cob/194/2020 z 8. decembra 2021 a jemu predchádzajúcemu postupu a proti uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 3Obdo/26/2022 z 12. decembra 2022 takto

r o z h o d o l :

1. Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**
2. Návrhu na odklad vykonateľnosti a návrhu na dočasné opatrenie **n e v y h o v u j e .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 21. marca 2023 (doplnenou 24. marca 2023) domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), svojho práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“), svojho základného práva na majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a svojho práva na pokojné užívanie majetku podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd („ďalej len „dodatkový protokol“) rozhodnutiami všeobecných súdov označenými v záhlaví tohto uznesenia. Navrhuje napadnuté rozhodnutia zrušiť a vec vrátiť súdom na ďalšie konanie. Ďalej žiada priznanie finančného zadosťučinenia a náhrady trov konania. Súčasne navrhuje, aby ústavný súd odložil vykonateľnosť napadnutého rozsudku Krajského súdu v Žiline (ďalej len „krajský súd“), prípadne, aby uložil zúčastnenej osobe povinnosť zdržať sa výkonu prác na diele podľa rozsudku Okresného súdu Martin (ďalej len „okresný súd“) v spojení s rozsudkom krajského súdu.

2. Z ústavnej sťažnosti a pripojených príloh vyplýva, že predmetom konania pred okresným súdom vedeného pod sp. zn. 17Cb/51/2019 boli nároky z väd diela „nadstavba bytového domu – sedlová strecha s vablami“ (ďalej len „dielo“) bytového domu (bližšie špecifikovaného v žalobe, pozn.), ktoré na základe zmluvy o dielo uzavretej 22. augusta 2008 podľa Obchodného zákonníka (ďalej len „zmluva o dielo“) realizoval žalovaný ako zhotoviteľ pre sťažovateľa ako objednávateľa daného diela. V roku 2017 začalo dochádzať k zatekaniu do niektorých bytov predmetného bytového domu. Sťažovateľ reklamoval vady diela 31. mája 2017 a 26. októbra 2018. Žalobou doručenou okresnému súdu 12. júla 2019 sa domáhal odstránenia väd diela, eventuálne náhrady nákladov, ktoré by mu vznikli pri odstraňovaní väd treťou osobou. V súvislosti so zmenami na diele predložil v konaní pred okresným súdom odborné vyjadrenie od expertíznej a [REDAKOVANÉ] (ďalej len „odborné vyjadrenie EPISS“).

3. Okresný súd vo veci samej rozhodol rozsudkom č. k. 17Cb/51/2019 zo 6. marca 2020 (v spojení s opravnými uzneseniami z 1. júna 2020 a 21. júla 2020) tak, že I. výrokom uložil žalovanému povinnosť do 60 dní odo dňa právoplatnosti rozsudku bezplatne odstrániť vady diela predmetného bytového domu, a to doplniť chýbajúce latovanie sedlovej strechy, inštalovať hydroizolačnú vrstvu a difúznu fóliu chýbajúcu, a to v súlade s projektovou dokumentáciou vypracovanou [REDAKOVANÉ] a overenou v stavebnom konaní. Výrokom II rozhodol, že žaloba sa vo zvyšku bezplatného odstránenia väd diela, a to odstrániť príčiny stekania kondenzátu na vnútornej strane strešnej krytiny sedlovej strechy, odstrániť príčiny netesností sedlovej strechy, odstrániť príčiny zatekania do bytu č. 7, 8 a 15, zamieta. Podľa výroku III eventúalný petit, aby okresný súd uložil žalovanému povinnosť zaplatiť sťažovateľovi náklady, ktoré mu vzniknú pri odstraňovaní väd diela vykonaných prostredníctvom ním zvolenej tretej osoby, ktorá vykoná odstránenie väd diela namiesto žalovaného, sa zamieta. O nároku na náhradu trov konania rozhodol výrokom IV tak, že žalovaný má voči sťažovateľovi právo na 34,34 % náhradu trov konania.

4. Sťažovateľ podal proti rozsudku okresného súdu, a to proti výrokom II, III a IV, odvolanie z dôvodov podľa § 365 ods. 1 písm. b), d), f) a h) Civilného sporového poriadku (ďalej aj „CSP“). K namietanej neprípustnosti formulácie žalobného návrhu v rozsahu zamietavej časti dal krajskému súdu do pozornosti uznesenie Krajského súdu v Bratislave pod sp. zn. 5Co/226/2012 (ďalej len „uznesenie Krajského súdu v Bratislave“) a na podporu právnej argumentácie predložil výňatok zo znaleckého posudku č. 64/2017 znalkyne [REDAKOVANÉ] [(ďalej len [REDAKOVANÉ])], vyhotovený na účely konania pred Okresným súdom Bratislava I, v ktorom sa objednávateľ domáhal odstránenia príčin jednotlivých väd diela ako sťažovateľ, pozn.] ako súčasť príloh odvolania. V priebehu odvolacieho konania priložil k svojmu vyjadreniu k odvolaniu žalovaného znalecký posudok č. 54/2020 znaleckého ústavu: Slovenská technická univerzita v Bratislave (ďalej len „znalecký posudok STU“), ktorý sa priamo týka veci sťažovateľa. Krajský súd o odvolaní sťažovateľa a žalovaného rozhodol tak, že rozsudok súdu prvej inštancie I. výrokom potvrdil a II. výrokom rozhodol o trovách odvolacieho konania tak, že žiadna zo strán nemá nárok na ich náhradu; v celom rozsahu sa stotožnil so skutkovým stavom tak, ako ho zistil súd prvej inštancie, ako aj s jeho právnym posúdením, a preto daný rozsudok ako vecne správny v napadnutej časti podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil, pričom v podrobnostiach odkázal na odôvodnenie rozsudku súdu prvej inštancie podľa § 387 ods. 2 CSP, s ktorým sa stotožnil.

4.1 Sťažovateľ súčasne poukazuje na prístup žalovaného k odstraňovaniu väd diela po právoplatnosti rozsudku odvolacieho súdu, ktorý je nekonštruktívny až deštruktívny, a dlhodobo

odmieta rešpektovať odborné vyjadrenia a znalecký posudok, ktoré uvádzajú, ako má správne postupovať pri odstránení väd diela.

5. Sťažovateľ podal proti rozsudku odvolacieho súdu dovolanie, ktorého prípustnosť odôvodnil vadou podľa § 420 písm. f) CSP, ako aj § 421 ods. 1 písm. a) a b) CSP. Vo vzťahu k § 420 písm. f) CSP poukazoval na nevysporiadanie sa s podstatnými argumentmi, prekvapivosť rozhodnutia, vnútornú rozpornosť a celkovú nepresvedčivosť rozsudku odvolacieho súdu. Vo vzťahu k § 421 ods. 1 CSP poukázal na nesprávne právne posúdenie (i) výkladu pojmu procesný postup znamenajúci porušenie práva na spravodlivý proces v zmysle § 365 ods. 1 písm. b) CSP a (ii) otázky, či je súd doslovne viazaný žalobným návrhom, resp. otázky, ako posudzovať žalobný návrh smerujúci k odstráneniu väd. Súčasne navrhoval odklad vykonateľnosti dovolaním napadnutého rozsudku. Počas dovolacieho konania predložil odborné vyjadrenie autorizovaného inžiniera pre statiku stavieb z augusta 2022 vo veci kontroly stavu drevených nosných konštrukcií a odborné vyjadrenie STU č. 54/2022 z 2. novembra 2022 vo veci posúdenia vhodnosti spôsobu odstraňovania väd diela po právoplatnom ukončení sporu, v ktorom prebieha konanie o mimoriadnom opravnom prostriedku – dovolaní – pred Najvyšším súdom Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“). Dovolanie bolo najvyšším súdom odmietnuté podľa § 447 písm. c) CSP ako dovolanie smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je prípustné. K prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. f) CSP konštatoval, že konanie pred odvolacím súdom nebolo poznačené vadou zmätočnosti, a k prípustnosti dovolania § 421 uviedol, že z obsahu dovolacej argumentácie vyplýva, že nenamieta nesprávne právne posúdenie, ale porušenie práva na spravodlivý proces (bod 20 napadnutého uznesenia najvyššieho súdu) a nesprávny procesný postup pri posudzovaní žalobného návrhu (bod 24 napadnutého uznesenia najvyššieho súdu).

II.

Argumentácia sťažovateľa

6. Sťažovateľ podal po vydaní uznesenia dovolacieho súdu ústavnú sťažnosť, ktorou namieta porušenie práva na spravodlivý proces (čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 6 ods. 1 dohovoru) a porušenie práva na majetok (čl. 20 ods. 1 ústavy, čl. 1 dodatkového protokolu). V ústavnej sťažnosti rozsiahlo uvádza, v čom vidí splnenie predpokladov na vyslovenie predpokladov na vyslovenie porušenia práva na spravodlivý proces a práva na majetok.

7. Vo vzťahu k napadnutému uzneseniu najvyššieho súdu poukazuje na jednotlivé právne a skutkové dôvody (v šiestich bodoch, pozn.), ktoré sú rozhodné pre posúdenie dodržania záruk spravodlivého konania pred odvolacím súdom:

7.1. Odôvodnenie uznesenia najvyššieho súdu je ústavne nevyhovujúce pre rozpor jeho výroku (odmietnutie dovolania z dôvodu neprípustnosti) s odôvodnením [meritórne preskúmanie dovolacích námietok v zmysle § 420 písm. f) CSP]. Tým, že najvyšší súd meritórne preskúmal časť dovolacích námietok, dovolanie bolo čiastočne prípustné, mal výrok znieť ako zamietajúci dovolanie. Uvedenému zodpovedá aj vlastná rozhodovacia prax najvyššieho súdu (uznesenie č. k. 3Cdo/186/2012 z 22. novembra 2012).

7.2. Posúdenie rozhodovacej praxe súdov v obdobných prípadoch (uznesenie Krajského súdu v Bratislave) a znaleckých posudkov v obdobných prípadoch (■■■■■■■■■■) ako novôt v odvolacom konaní najvyšším súdom je arbitrárne (svojvoľné). Sťažovateľ v tejto časti sťažnosti zdôrazňuje, že predmetné prílohy k odvolaniu mali preukázať správnosť (resp. prípustnosť)

formulácie tej časti žalobného návrhu, ktorý bol vo výroku II rozsudkom okresného súdu zamietnutý. Sťažovateľ v dovolaní (aj v odvolaní) formuloval zásadnú námietku o nedostatočne odôvodnenom rozsudku odvolacieho súdu z dôvodu nezaoberania sa predloženým uznesením Krajského súdu v Bratislave (ako aj [REDAKČIA]), pričom sa odvolací súd vôbec nevysporiadal s rozhodovacou praxou súdov týkajúcou sa obdobne formulovaných žalobných návrhov. Z tohto argumentačného okruhu možno vyvodit' tieto čiastkové sťažnostné námietky:

a) najvyšší súd (rovnako ani krajský súd) nedali riadnu odpoveď na podstatnú dovoláciu (aj odvoláciu) námietku sťažovateľa týkajúcu sa obdobnej rozhodovacej praxe súdov tým, že odkázal na bod 53 napadnutého rozsudku odvolacieho súdu (v tomto bode sa venoval výlučne ZP STU);

b) najvyšší súd zjavne svojvoľne vyhodnotil argumentáciu týkajúcu sa obdobnej rozhodovacej praxe (spolu s predloženými podkladmi k odvolaniu) ako neprípustnú novotu v odvolacom konaní, za ktorú ju nepovažoval ani odvolací súd, pretože sa nezaoberal uznesením Krajského súdu v Bratislave a ani [REDAKČIA] Sťažovateľ dodáva, že tieto neboli novoty v odvolacom konaní, ale slúžili na podporu argumentácie. Odvolací súd za novotu považoval ZP STU predložený v inom štádiu odvolacieho konania;

c) zjavne nesprávne pochopenie a interpretovanie obsahu sťažovateľom podaného dovolania (zamenenie [REDAKČIA] so ZP STU).

7.3. Posúdenie dovolacej námietky prekvapivosti rozhodnutí nižších súdov je arbitrárne a rovnako je arbitrárne aj posúdenie nepreukázania zodpovednosti žalovaného za vady diela. K tejto námietke sťažovateľ uvádza:

a) prekvapivosť rozhodnutí je daná rozličnými právnymi názormi konajúcich súdov; kým okresný súd videl dôvod na čiastočné zamietnutie žaloby v neprípustnosti formulácie žalobného návrhu, tak odvolací súd prezentuje, že sťažovateľ nepreukázal splnenie hmotnoprávnych podmienok na vznik zodpovednosti žalovaného v danej časti. Sťažovateľ uvádza, že uvedený záver predstavuje zmenu právnej kvalifikácie skutkového stavu a relevantných skutkových okolností (s odkazom na nález ústavného súdu sp. zn. III. ÚS 52/2019), ku ktorej sa mal sťažovateľ vyjadriť;

b) v načrtnutom kontexte namieta záver najvyššieho súdu, že súdy oboch stupňov založili svoj záver na nepreukázaní zodpovednosti žalovaného za vady diela, ktorý považuje za nesprávny a arbitrárny, keďže bola v konaní preukázaná zodpovednosť žalovaného za tieto vady.

7.4. Odmietnutie spravodlivosti (a to zamietnutím časti žalobného návrhu napriek neexistencii žiadnej skutočnosti vylučujúcej zodpovednosť žalovaného za vady) a súčasne vnútorná rozpornosť a celková nepresvedčivosť rozsudku krajského súdu [týkajúca sa právnych úvah súdu o (ne)preukázaní zodpovednosti žalovaného za vady diela] ako dovolacie námietky, na ktoré nedal najvyšší súd riadnu odpoveď, keď sa iba stotožnil s odôvodnením odvolacieho súdu, na ktoré poukázal.

7.5 K nezrozumiteľnosti, zjavnej protirečivosti a arbitrárnosti odôvodnenia dovolacej námietky týkajúcej sa výkladu odvolacieho dôvodu (porušenie práva na spravodlivý proces) zo strany krajského súdu a k nesprávnej interpretácii skutočného obsahu dovolania sťažovateľ uvádza:

a) rozsudkom odvolacieho súdu došlo k odklonu od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu v otázke pojmu procesný postup (na ktorú sťažovateľ aj poukázal) znamenajúci porušenie práva na spravodlivý proces podľa § 365 ods. 1 písm. b) CSP;

b) najvyšší súd nesprávne interpretoval skutočný obsah dovolania, pričom podstata danej dovolacej námietky jednoznačne predstavuje nesprávne právne posúdenie veci spočívajúce v nesprávnej

interpretácii pojmu *procesný postup* (aké vady súdneho konania možno subsumovať pod odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 CSP, či len samotný procesný postup, alebo aj extenzívne faktickú meritórnú rozhodovaciu činnosť súdu); keďže odvolací súd nesprávne vyložil daný pojem, sťažovateľove odvolacie námietky nepreskúmal, pretože ich ani nepovažoval za odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. b) CSP, najvyšší súd mal dať konkrétnu odpoveď na predmetnú dovoláciu námietku sťažovateľa a vyjadriť sa k označeným rozhodnutiam dovolacieho súdu;

c) uznesenie najvyššieho súdu je v časti nezrozumiteľné, keďže vo svojom odôvodnení vyvodzuje, že sťažovateľ nenamietal nesprávne právne posúdenie, ale porušenie práva na spravodlivý proces, na strane druhej tvrdí, že právne posúdenie veci súdom je realizáciou jeho rozhodovacej činnosti a nemôže zakladať dôvod prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. f) CSP s odkazom na R 24/2017, ktorý bol v rozpore s judikatúrou najvyššieho súdu a ústavného súdu (v zmysle ktorej je porušením práva na spravodlivý proces aj samotné rozhodnutie súdu, napr. jeho odôvodnenie a pod.).

7.6. K nezrozumiteľnosti, zjavnej protirečivosti a arbitrárnosti odôvodnenia k dovolacej námietke týkajúcej sa posudzovania časti žalobného návrhu zo strany krajského súdu a k nesprávnej interpretácii skutočného obsahu dovolania sťažovateľ namietal v súvislosti s odvolacími námietkami (znemožnenie vyjadriť sa k prípustnosti formulácie žalobného návrhu pred vyhlásením rozsudku okresného súdu a neodôvodnenie zamietnutia časti žalobného návrhu), že rozsudkom krajského súdu došlo k odklonu ustálenej rozhodovacej praxe, na ktorú aj v dovolaní poukázal. Sťažovateľovi nie je zrejmé, prečo opätovne najvyšší súd vyvodil nenamietanie nesprávneho právneho posúdenia, ale námietku porušenia práva na spravodlivý proces. Najvyšší súd nesprávne právne interpretoval skutočný obsah dovolania a neposkytol odpoveď na dovolací dôvod podľa § 421 ods. 1 písm. a) a ani písm. b) CSP, čím sťažovateľovi odoprel prístup k dovolaciemu súdu.

8. Obdobne, aj vo vzťahu k napadnutému rozsudku krajského súdu, ako aj postupu, ktorý mu predchádzal, uvádza, v čom vidí splnenie predpokladov na vyslovenie porušenia práva na spravodlivý proces:

a) nedostatočné odôvodnenie rozsudku krajského súdu spočívajúce v absencii vyjadrenia k uzneseniu Krajského súdu v Bratislave (potvrdzujúce prípustnosť formulácie žalobného návrhu sťažovateľa a jeho súlad s hmotným právom) a s tým súvisiacim [REDAKOVANÉ]

b) prekvapivosť rozsudku krajského súdu, keď nahradil právne posúdenie okresného súdu týkajúceho sa žalobného návrhu novými právnymi úvahami, ku ktorým sťažovateľ nemal žiadnu možnosť reagovať;

c) obsah odvolacieho dôvodu podľa § 365 ods. 1 písm. b) CSP obsahovo totožný s § 420 písm. f) CSP interpretovaný v zjavnom rozpore s judikatúrou ústavného súdu a najvyššieho súdu, na základe čoho vôbec neboli preskúmané odvolacie námietky sťažovateľa;

d) odmietnutie spravodlivosti zo strany krajského súdu, pretože fakticky súhlasil so zamietnutím časti žalobného návrhu, aj napriek existencii zodpovednosti žalovaného za tieto vady, pričom dôvod čiastočného zamietnutia žaloby vidí v tom, že žalobný návrh obsahoval slovo „príčina“. Odopretie spravodlivosti spočíva aj v totálnom nepochopení podstaty väd diela, ich právnej charakteristiky a ich odstraňovania v reálnom živote.

9. Sťažovateľ namieta porušenie základného práva na majetok (čl. 20 ods. 1 ústavy a čl. 1 dodatkového protokolu) v dôsledku odmietnutia súdnej ochrany, na základe čoho došlo a stále dochádza k poškodzovaniu majetku a jeho zhodnocovaniu, pričom plynutie času zhoršuje stav diela

a podľa odborne spôsobilých osôb neskorým a neodborným zásahom môže dôjsť aj k jeho zrúteniu. Sťažovateľ zdôrazňuje dôsledky výkonu konajúcich súdov: ak žalovaný uskutoční úkony, ktoré mu výlučne ukladá rozsudok okresného súdu a neodstráni ďalšie príčiny, ktoré mu rozsudok neukladá, hoci sa toho domáhal, miera vlhkosti sa v podstrešnom priestore zvýši a stekanie kondenzátu sa ešte viac prehĺbi.

10. Sťažovateľ navrhuje odklad vykonateľnosti napadnutého rozsudku krajského súdu, ktoré odôvodňuje tým, že doplnenie výlučne chýbajúcich súčasti diela stav vetrania strechy nezlepší, naopak zhorší. Alternatívne navrhuje, aby ústavný súd uložil zúčastnenej osobe povinnosť zdržať sa výkonu prác na diele podľa rozsudku okresného súdu v spojení s rozsudkom krajského súdu.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

11. Z pomerne rozsiahlej ústavnej sťažnosti ústavný súd ustálil jej podstatu, ktorou je arbitrárnosť, resp. svojvoľnosť, ako aj zjavná neodôvodnenosť právnych záverov najvyššieho súdu pri posúdení dovolacích námietok odôvodňujúcich prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f) CSP a podľa § 421 ods. 1 písm. a) a b) CSP. Sťažovateľ ústavnou sťažnosťou napadol aj rozsudok krajského súdu (ako aj tomu predchádzajúci postup) potvrdzujúci rozsudok okresného súdu, ktorým čiastočne vyhovel žalobnému návrhu sťažovateľa. Podstatná ústavnoprávna argumentácia prelínajúca sa v prevažujúcej časti ústavnej sťažnosti atakuje a tým spochybňuje správnosť zamietajúcej časti žalobného návrhu (II. výrok rozsudku okresného súdu, pozn.), najmä právne úvahy súdov pri posudzovaní zamietajúceho výroku v odvolacom a dovolacom konaní.

III.1. K namietanému porušeniu práv napadnutým rozsudkom krajského súdu a jemu predchádzajúcemu postupu:

12. Ústavný súd v úvode poukazuje na to, že všeobecné súdy sú primárne zodpovedné za dodržiavanie základných práv a slobôd, ktoré ústava alebo medzinárodná zmluva dotknutým fyzickým osobám zaručuje, preto je právomoc ústavného súdu subsidiárna a nastupuje až vtedy, ak nie je daná právomoc všeobecných súdov (porov. I. ÚS 9/00, II. ÚS 592/2013, III. ÚS 375/2010, IV. ÚS 26/04).

13. Ak ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti zistí, že sťažovateľ sa ochrany svojich základných práv alebo slobôd môže domôcť využitím jemu dostupných a účinných prostriedkov nápravy pred iným (všeobecným) súdom, musí takúto sťažnosť odmietnuť z dôvodu nedostatku právomoci na jej prerokovanie (porov. I. ÚS 22/03, II. ÚS 349/08, II. ÚS 421/2013, III. ÚS 152/03, IV. ÚS 177/05). Za situácie, ak právny poriadok pripúšťa iné možnosti nápravy uplatnením riadnych a mimoriadnych opravných prostriedkov podľa Civilného sporového poriadku, nemožno sa domáhať ochrany svojich práv v konaní pred ústavným súdom.

14. Proti napadnutému rozsudku krajského súdu bol prípustný mimoriadny opravný prostriedok, a to dovolanie, ktoré sťažovateľ využil [odôvodnené dovolacími dôvodmi podľa § 420 písm. f) a podľa § 421 ods. 1 písm. a) a b) CSP], ktoré najvyšší súd preskúmal a rozhodol tak, že dovolanie odmietol podľa § 447 písm. c) CSP ako dovolanie smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je prípustné.

15. Meritórne preskúmanie ústavnej sťažnosti sťažovateľa ústavným súdom v situácii, keď využil právny prostriedok ochrany svojich základných práv v rozsahu, ktorý mu zákon účinne poskytoval,

teda podaním dovolania [vrátane dovolacieho dôvodu podľa § 460 písm. f) CSP], o ktorom najvyšší rozhodol, by bolo porušením princípu subsidiarity ako kompetenčného princípu vymedzujúceho vzťah medzi ústavným súdom a sústavou všeobecných súdov, na ktorom je založené rozhodovanie o ústavných sťažnostiach podľa čl. 127 ods. 1 ústavy (m. m. I. ÚS 728/2016).

16. Ústavný súd zdôrazňuje, že právomoc najvyššieho súdu poskytnúť ochranu označeným právam podľa ústavy a dohovoru predchádza oprávneniam ústavného súdu, a to vzhľadom na princíp subsidiarity v čl. 127 ústavy. Preto pokiaľ rozhodnutie odvolacieho súdu v podstatných bodoch nespĺňa požiadavky vyplývajúce z čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. čl. 6 ods. 1 dohovoru v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, zodpovedá táto okolnosť dôvodu prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. f) CSP a skutočnosť, že sťažovateľ túto možnosť využil, zakladá dôvod aj na odmietnutie tejto časti ústavnej sťažnosti podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona o ústavnom súde z dôvodu nedostatku právomoci.

III. 2. K namietanému porušeniu práv napadnutým uznesením najvyššieho súdu:

17. Z hľadiska ústavného posúdenia treba rešpektovať právomoc najvyššieho súdu ústavne konformným spôsobom vymedzovať prípustnosť dovolania. V prvom rade je vecou najvyššieho súdu určovať koncepciu interpretácie prípustnosti mimoriadnych opravných prostriedkov, a to za predpokladu, že táto nezasahuje do ochrany základných práv a slobôd. Z ústavného hľadiska je podmienkou, aby takáto interpretácia nebola svojvoľná, ale ani formalistická a aby bola čo najustálenejšia, a teda súladná s právom na súdnu ochranu (II. ÚS 398/08, II. ÚS 65/2010). Reálne uplatnenie základného práva na súdnu ochranu predpokladá, že účastníkovi súdneho konania sa súdna ochrana poskytne v zákonom predpokladanej kvalite, pričom výklad a používanie príslušných zákonných ustanovení musí v celom rozsahu rešpektovať základné právo podľa čl. 46 ods. 1 ústavy (II. ÚS 249/2011, IV. ÚS 295/2012).

18. Ústavný súd (v rámci hodnotenia ústavnosti celého civilného procesu) po preskúmaní odôvodnení konajúcich všeobecných súdov konštatuje, že východisková správnosť v posúdení skutkového a právneho stavu vznikla už na okresnom súde ustálením podstatných skutkových okolností – to, ako sa udalosti stali, a to najmä uzavretie zmluvy o dielo podľa Obchodného zákonníka, nerealizovanie predmetných položiek podľa ponukového listu č. 140 žalovaným, prejavenie väd diela počas plynutia záručnej doby, ktoré sťažovateľ následne reklamoval. Prihliadajúc na zistený skutkový stav a obsah aplikovaných právnych predpisov, okresný súd vyvodil čiastkové právne závery, ktoré sa prejavili v podobe výroku rozsudku; v jeho prvej časti okresný súd vyhovel žalobnému návrhu, ktorým sťažovateľ žiadal doplniť chýbajúce položky ponukového listu, vyvodzujúc právny záver o zodpovednosti žalovaného za vady diela porušením povinnosti vykonať a odovzdať dielo v súlade so zmluvou. Ďalšej časti žalobného návrhu v podobe všeobecne formulovanej požiadavke odstrániť „príčiny“ súd nevyhovel, vyvodzujúc právny záver (najmä krajský súd po korigovaní vyjadrenia okresného súdu, pozn.) o nepreukázaní splnenia hmotnoprávnych podmienok na vznik zodpovednosti žalovaného v danej časti (bod 55 rozsudku krajského súdu, bod 42 rozsudku okresného súdu). V jednotnej línii s okresným súdom a krajským súdom posúdil vec aj najvyšší súd, ktorým napadnutým uznesením dovolaním odmietol, vo vzťahu ku ktorému sťažovateľ v ústavnej sťažnosti namieta arbitrárnosť a neodôvodnenosť jeho právnych záverov.

19. Ústavný súd v naznačených súvislostiach zvyrazňuje svoju úlohu, ktorou nie je posudzovať správnosť procesného postupu a hmotnoprávne posúdenie v celej jeho šírke, ale len z pohľadu,

či malo namietané pochybenie určitú intenzitu, ktorá mohla vyústiť do porušenia práva sťažovateľa na spravodlivé súdne konanie, teda či má namietané porušenie ústavnoprávny rozmer. Vzhľadom na ťažiskovú sťažnostnú námietku, ktorou je arbitrárnosť a neodôvodnenosť právnych záverov najvyššieho súdu, ústavný súd ďalej posudzoval, či najvyšší súd v napadnutom uznesení ústavne akceptovateľným spôsobom vysvetlil dôvody odmietnutia dovolania sťažovateľa.

20. K námietke nevysporiadania sa krajského súdu s rozhodovacou praxou súdov v obdobných veciach, k arbitrárnemu posúdeniu najvyššieho súdu príloh k odvolaniu ako novôt v odvolacom konaní a k námietke nesprávnej interpretácie dovolania, ako aj zamenenia jednotlivých znaleckých posudkov predložených v odvolacom konaní (bod 7.2. tohto uznesenia, pozn.) ústavný súd konštatuje, že tieto námietky sťažovateľa nie sú dôvodné. Ústavný súd v tejto súvislosti poukazuje na bod 14 napadnutého uznesenia najvyššieho súdu, v ktorom sú relevantným spôsobom vysvetlené zákonné dôvody, pre ktoré odvolací súd nevykonal dokazovanie v odvolacom konaní; v *prvej vete* bodu 14 vo vzťahu k predloženému uzneseniu Krajského súdu v Bratislave a k [REDACTED] (týkajúcej sa obdobnej právnej veci, pozn.) poukazuje na § 383 CSP (viazanosť skutkovým stavom) s tým, že nebol zistený dôvod na zopakovanie alebo doplnenie dokazovania. V *druhej vete* bodu 14 vo vzťahu k neskôr predloženému ZP STU (týkajúceho sa priamo veci sťažovateľa, pozn.) poukazuje na § 366 písm. a) až d) CSP (novoty v odvolacom konaní) s tým, že v danom prípade nezistil ani jeden z taxatívnych zákonných dôvodov k prihliadnutiu na daný dôkaz. Táto argumentácia najvyššieho súdu nevykazuje žiadne znaky arbitrárneho prístupu k hodnoteniu podmienok dovolania podľa § 420 písm. f) CSP ani nepochopenie, resp. nesprávnu interpretáciu dovolania.

21. K námietke arbitrárneho posúdenia prekvapivosti rozhodnutí nižších súdov (bod 7.3. tohto uznesenia) najvyšší súd v bode 15 svojho uznesenia, posudzujúc argumenty okresného súdu a krajského súdu z kontextuálneho hľadiska, vyjadril svoju úvahu o rovnakom právnom závere oboch konajúcich súdov týkajúcu sa nepreukázania zodpovednosti žalovaného za vady, ktorých odstránenia sa sťažovateľ v časti žalobného návrhu domáhal. Táto argumentácia najvyššieho súdu a jeho záver o akceptácii doplnenia dôvodov (odvolacím súdom) podľa § 387 ods. 2 CSP nad rámec rozsudku okresného súdu taktiež nevykazuje znaky arbitrárnosti hodnotenia podmienok dovolania podľa § 420 písm. f) CSP, o to viac, keď už rozhodnutia nižších súdov dávajú sťažovateľovi dostatočné vysvetlenie toho, že časť nároku sťažovateľa zadaný jeho žalobou trpel vadou hmotnoprávneho nedostatku.

22. Napokon sťažovateľ namietal to, že najvyšší súd mu nedal riadnu odpoveď na dovoláciu námietku týkajúcu sa odmietnutia spravodlivosti, ktoré sťažovateľ vníma tak, že aj napriek konštatovaniu súdov o zodpovednosti žalovaného za vady diela bol jeho žalovaný nárok v časti zamietnutý, ako aj na dovoláciu námietku týkajúcu sa vnútornej rozpornosti a celkovej nepresvedčivosti (bod 7.4. tohto uznesenia). Ústavný súd opätovne dáva do pozornosti, že jeho úlohou nie je posudzovať hmotnoprávne posúdenie súdov v celej jeho šírke, ale len z pohľadu intenzity namietaného pochybenia. Je však potrebné si uvedomiť, že súdy zistený skutkový stav právne posúdili tak, že žalovaný je zodpovedný za vady diela (resp. za tie položky, ktoré podľa zmluvy mal vykonať, ale tak neurobil, pozn.), ale nezodpovedá za všetky príčiny stekania kondenzátu, netesnosti strechy či zatekania do bytov, ktorých odstránenia sa sťažovateľ tiež domáha, a preto došlo k zamietnutiu časti jeho žalobného návrhu. Vo vzťahu k tejto námietke ústavný súd považuje odôvodnenie najvyššieho súdu (v bode 16), ako aj nižších súdov za dostatočné a správne pri vysvetlení dôvodov, pre ktoré nemohli uložiť žalovanému odstrániť

všetky príčiny, ale len odstránenie tých konkrétnych väd, za ktoré zodpovedá ako zhotoviteľ diela. Ak sťažovateľ namieta neposkytnutie riadnej odpovede na predmetné dovolacie námietky, ústavný súd dodáva, že rozhodnutie krajského súdu bolo v tejto otázke podrobne a rozsiahlo odôvodnené (v bode 55), a preto je legitímne, ak najvyšší súd v odôvodnení poukáže na jeho argumentáciu a stotožní sa s ňou, čo najvyšší súd aj urobil.

23. Ústavný súd vo vzťahu k hodnoteniu namietanej vady zmätočnosti podľa § 420 písm. f) CSP nezistil žiaden interpretačný exces či zjavný skutkový alebo právny omyl ani nedostatok náležitého odôvodnenia napadnutého uznesenia najvyššieho súdu o odmietnutí dovolania, ktorý by odôvodňoval kasačný zásah ústavným súdom.

24. Ústavný súd vo vzťahu k námietke rozporu výroku a odôvodnenia napadnutého uznesenia najvyššieho súdu (bod 7.1. tohto uznesenia) poznamenáva, že z obsahu relevantnej časti napadnutého uznesenia (bod 14 až 16) vyplýva, že najvyšší súd uskutočnil prieskum dovolacích námietok podľa § 420 písm. f) CSP so záverom o tom, že konanie pred odvolacím súdom nebolo poznačené vadou zmätočnosti, a v súhrne s ďalším dovolacím dôvodom odmietol dovolanie podľa § 447 písm. c) CSP. Podľa názoru ústavného súdu mohol byť najvyšší súd v hodnotení dovolacieho dôvodu podľa § 420 písm. f) CSP konkrétnejší v tom, či dovolanie v danej časti odmieta z dôvodu neprípustnosti alebo zamieťa z dôvodu, že je dovolanie nedôvodné, teda neopodstatnene namietané. Ústavný súd v tomto prípade nechce bagatelizovať tento procesný nedostatok. Avšak správnosť namietaného procesného postupu najvyššieho súdu hodnotí z pohľadu intenzity, ktorá vzhľadom na všetky dosiaľ uvedené procesné súvislosti danej veci (najmä bod 23 tohto uznesenia) nemohla vyústiť do porušenia práva sťažovateľa na spravodlivé súdne konanie, predovšetkým z dôvodu, že dané pochybenie nedosahuje ústavnoprávny rozmer.

25. S predloženými právnymi otázkami sťažovateľa v dovolaní (bod 5 tohto uznesenia) sa najvyšší súd vyrovnal tak, že v oboch prípadoch konštatoval, že nenamietajú nesprávne právne posúdenie, ale porušenie práva na spravodlivý proces (bod 20 napadnutého uznesenia najvyššieho súdu) a nesprávny procesný postup súdu pri posudzovaní žalobného návrhu (bod 24 napadnutého uznesenia najvyššieho súdu). Najvyšší súd uviedol, že právne posúdenie veci súdom je realizáciou jeho rozhodovacej činnosti a nemôže zakladať dôvod prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. f) CSP (R 24/2017), pretože právnym posudzovaním veci neporušuje žiadnu procesnú povinnosť vyplývajúcu mu zo zákona ani procesné práva účastníka. Najvyšší súd následne (nad rámec, pozn.) pristúpil k posúdeniu daných dovolacích námietok z pohľadu porušenia práva na spravodlivý proces (bod 21 a bod 25 napadnutého uznesenia najvyššieho súdu) konštatujúc, že k porušeniu práva na spravodlivý proces nedošlo (bod 22 a bod 26 napadnutého uznesenia najvyššieho súdu).

26. Vzhľadom na sťažnostnú argumentáciu vzťahujúcu sa na časť odôvodnenia napadnutého uznesenia, v ktorej najvyšší súd posudzoval prípustnosť uplatneného dovolacieho dôvodu podľa § 421 ods. 1 písm. a) a b) CSP, ústavný súd konštatuje, že táto nie je dôvodná. Podľa ústavného súdu sťažovateľ v dovolaní skutočne namieta aspekty procesného postupu v konaní (či už v kontexte spôsobu posudzovania žalobného návrhu, alebo v kontexte výkladu pojmu procesný postup), a tak nenastolil právnou otázkou, od ktorej vyriešenia záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu. Preto možno súhlasiť s najvyšším súdom, že 421 ods. 1 CSP dáva nesprávne právne posúdenie do súvislosti s výlučne s právnym posúdením veci zaujatým v napadnutom rozhodnutí, a nie s procesným postupom súdov. Rovnako odkaz na R 24/2017 nepovažuje ústavný súd

za ústavnoprávne neakceptovateľný (m. m. I. ÚS 537/2022, III. ÚS 715/2021, I. ÚS 58/2020). Ak najvyšší súd potom dovolanie odmietol, konal v súlade s Civilným sporovým poriadkom.

27. Ústavný súd dospel k záveru, že námietky sťažovateľa neodôvodňujú prijatie sťažnosti na ďalšie konanie, pretože vo vzťahu k napadnutému uzneseniu sú zjavne neopodstatnené. Pri preskúmaní napadnutého uznesenia tak nezistil žiadnu skutočnosť, ktorá by signalizovala svojvoľný postup dovolacieho súdu v medziach posudzovanej prípustnosti dovolania, resp. taký postup, ktorý by nemal oporu v zákone. Práve naopak, takýto postup a rozhodnutie dovolacieho súdu relevantný právny predpis výslovne umožňoval a stabilizovaná judikatúra vyžadovala, preto napadnuté uznesenie v predmetnom prípade nemohlo znamenať odopretie prístupu sťažovateľa k súdnej ochrane v konaní o mimoriadnych opravných prostriedkoch.

28. Na základe uvedených skutočností ústavný súd ústavnú sťažnosť v tejto časti odmietol ako zjavne neopodstatnenú podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde. Medzi napadnutým uznesením najvyššieho súdu a porušením označených práv sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru totiž nebola zistená kauzálna súvislosť.

29. Sťažovateľ porušenie základného práva podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 1 ods. 1 dodatkového protokolu odvíja od porušenia základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Práve s ohľadom na argumentačné prepojenie oboch uvedených obsahových častí ústavnej sťažnosti nemohlo v dôsledku absencie porušenia základného práva zaručeného podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru dôjsť ani k porušeniu sťažovateľom označeného základného práva podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 1 ods. 1 dodatkového protokolu, a preto aj v tejto časti bolo potrebné ústavnú sťažnosť odmietnuť podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

30. Vzhľadom na odmietnutie ústavnej sťažnosti ako celku sa ústavný súd ďalšími požiadavkami sťažovateľa uvedenými v petite (odklad vykonateľnosti, dočasné opatrenie, finančné zadosťučinenie) nezaoberal, keďže ich posudzovanie je viazané na vyslovenie porušenia označených práv a slobôd, k čomu v tomto prípade nedošlo.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 26. apríla 2023

Jana Baricová
predsedníčka senátu